

Afschaffen WKA lost administratieve druk niet op



Truus Remkes

Met name kleine en middelgrote bedrijven gaan gebukt onder de grote administratieve druk die gepaard gaat bij met name het inlenen van personeel. Er gaan dan ook stemmen op om de Wet Keten Aansprakelijkheid (WKA) af te schaffen. Senior beleidsmedewerker Truus Remkes van de Aannemersfederatie Nederland betoogt dat dit geen oplossing is, omdat de overheid dan een ander systeem voor afdrachtzekerheid zal invoeren. Zij verwacht meer van bijvoorbeeld het depotstelsel voor de G-rekening.

In de Wet Keten Aansprakelijkheid (WKA) wordt de hoofdaannemer hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de afdracht van loonbelasting en premies volksverzekeringen en premies werknemersverzekeringen voor zijn onderaannemers. Om een vrijwaring te krijgen voor deze hoofdelijke aansprakelijkheid is de G-rekening (Geblokkeerde rekening) ontwikkeld. De G-rekening kan onder voorwaarden bij elke willekeurige bankinstelling kan worden geopend. Alle bedragen die op de G-rekening zijn gestort zijn in principe een vrijwaring voor de WKA tot de hoogte van de storting op de G-rekening.

Aansprakelijk

De WKA is voortgekomen vanwege malafide praktijken door de uitzendbranche en heeft betrekking op loonheffingen die men verschuldigd is voor ingehuurd personeel. Het inlenende bedrijf is verantwoordelijk voor de betaling van de loonheffingen. Deze verantwoordelijkheid geldt voor de hele keten, tot aan de opdrachtgever aan toe. Mocht dus de onderaannemer in gebreke blijven in zijn personeelsadministratie, komt dit probleem op het bordje van de hoofdaannemer terecht.

Dat het inlenende bedrijf de factuur netjes heeft betaald, doet voor de Belastingdienst niet ter zake. Als dus bijvoorbeeld de onderaannemer niet aan de verplichting kan voldoen de loonheffingen over de gedane arbeid te betalen, zal men bij het inlenende bedrijf aankloppen.

Maar ook als het uitlenende bedrijf bijvoorbeeld illegale werknemers voor zich laat werken, zal de boete die hiervoor wordt opgelegd gelden voor alle partijen onder wiens verantwoordelijkheid de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Een eventuele boete geldt dus voor de gehele keten en omdat in de meeste gevallen deze kosten weer zullen worden verhaald op het uitlenende bedrijf, kan het bedrag dat een onderaannemer voor een eventueel vergrijp zal moeten betalen al snel oplopen tot astronomische bedragen. Dit leidt ertoe dat men in de bouw elkaar angstvallig controleert. Hoofdaannemers vragen dikwijls per week kopieën van identificatiebewijzen van alle op de bouwplaats aanwezige werknemers, wat de administratieve druk ook al geen goed doet.

G-rekening

Om wederzijds het risico op boetes zoveel mogelijk te beperken, hebben veel gespecialiseerde aannemers een zogeheten G-rekening. Dit is een geblokkeerde rekening waarmee men alleen betalingen mag doen naar de Belastingdienst of een andere G-rekening. Een hoofdaannemer stort dus het deel van de loonkosten dat de onderaannemer aan belastingen is verschuldigd (meestal ongeveer 30% van de totale loonkosten) direct op de G-rekening. De Belastingdienst haalt vervolgens het verschuldigde bedrag zonder tussenkomst van derden direct van de G-rekening. In het geval van overschot (als meer op de G-rekening is gestort dan nodig was) kan een deblokking

worden aangevraagd bij de Belastingdienst: het overschot wordt dan teruggestort op de gewone rekening.

Het is dus van groot belang dat de loonadministratie op orde is. Grote bedrijven hebben meestal een persoon of een afdeling werkzaam die zich full time met deze materie bezig houdt. Midden- en kleinbedrijven hebben daar in de meeste gevallen niemand voor in dienst met als gevolg dat de administratie zwaar drukt op de dagelijkse bezigheden van een dergelijk bedrijf. Dit is de reden dat veel bedrijven pleiten voor de afschaffing van de WKA. Dit zet echter weinig zoden aan de dijk, zegt Truus Remkes van de Aannemersfederatie. De administratieve druk komt namelijk met name voort uit wetgeving die niets met de WKA te maken heeft, zoals bijvoorbeeld de Wet Identificatieplicht. "Nog steeds moeten werkbriefjes worden opgevraagd, mandagenregisters worden ingevuld en kopie legitimatiebewijzen worden meegestuurd. Daar helpt het afschaffen van de WKA niet tegen."

Depotstelsel

Momenteel is de Belastingdienst bezig een depotstelsel op te zetten: bedrijven hebben dan geen G-rekeningen meer bij de bank, maar bij de Belastingdienst. Dit betekent dat elk bedrag dat op de G-rekening wordt gestort, direct aan de Belastingdienst wordt betaald. Dit is volgens Remkes al



De Aannemersfederatie Bouw & Infra Nederland is de koepelvereniging voor gespecialiseerde aannemers die dit jaar is opgericht. Branchevereniging Het Hellende Dak (HHD) is bij de vereniging aangesloten.



een stap in de richting van verlichting van de administratieve lasten, omdat de bank als tussenpersoon achterwege wordt gelaten. "De banken zijn hier natuurlijk niet blij mee, omdat het om veel geld gaat. Maar voor de bouwbedrijven wordt het afhandelen van de betalingen van de loonbelastingen een stuk eenvoudiger doordat een schakel uit de keten wordt verwijderd. De verwachting is dat het depotstelsel in de loop van 2009 in zal kunnen gaan."

Arbowet

Remkes wijst op een vreemde discrepantie met de Arbowet. "Waar bij overtreding van de WKA de hele keten kan en zal worden beboet, stopt men bij overtredingen van de Arbowet al na één halte: de werkgever. Dit levert vreemde situaties op. Stel je bijvoorbeeld een situatie voor waarbij bijvoorbeeld een dakdekker op de bouwplaats een ongeluk krijgt als gevolg van een opdracht van de uitvoerder. In dat geval wordt niet de uitvoerder of de hoofdaannemer aansprakelijk gesteld voor het ongeluk, maar de werkgever (onderaannemer) van de dakdekker – die waarschijnlijk niet eens in de buurt was ten tijde van het ongeluk. De werkgever moet in deze gevallen kunnen aantonen dat hij alles heeft gedaan om de veiligheid van zijn werknemers, ingeleende arbeidskrachten of zzp-ers te waarborgen. De hoofdaannemer of de opdrachtgever, heeft deze verplichting dus niet voor medewerkers van een onderaannemer ook al worden zij rechtstreeks door bijvoorbeeld de uitvoerder aangestuurd. Dat is een kromme situatie."

De Aannemersfederatie is momenteel met de overheid in overleg over dit soort zaken. Een van de doelen van dit overleg is een vereenvoudiging van de regelgeving te bewerkstelligen, om de administratieve druk wat te verminderen. Remkes: "Onze ervaring is dat de politiek openstaat voor discussie. Afschaffing van de WKA is echter niet bespreekbaar, en dit is ook niet waar wij ons op zullen richten. Wel willen we andere ontwikkelingen in gang zetten die ervoor moeten zorgen dat de dagelijkse werkpraktijk voor de gespecialiseerde aannemer wat wordt verlicht."